

Hans Christian Rørdams prædiken påskedag

Taler

Hans Christian Rørdam
Præst

Dato

23. april 1848

Sted

Sct. Mikaelis Kirke, Fredericia

Omstændigheder**Prædikentekst**

Markusevangeliet kapitel 16, vers 1-7

1 **Text Marc. 16, V. 1—7.**

Jesu Christi Opstandelse af Graven er det store, almægtige Vidnesbyrd om, at den gode Sag har seiret, at Guds egen Sag i denne Verden, Sandhedens og Lysets
5 Sag, Retfærdighedens og Frelsens Sag har vundet Seier gennem sin Kamp, trods alle Trængsler, trods al Modstand og Fjendskab af den syndige Verdens Kræfter, trods den for alle menneskelige Øine Mørke og haabløse Udsigt paa Jesu Lidelses og Dødsdag. Thi da saae det aabenbart ud, som om Mørket havde overvundet Lyset, som om Uretfærdighed havde kvalt Retfærdigheden, som om
10 den store Kjærlighed og Frelsen fra det Høie, der havde saa herligen aabenbaret sig i Christo Jesu, var gaaet tilgrunde. Ingen Tilstand kunde efter menneskeligt Omdømme være mere mørk og mere trøsteløs, end Disciplenes Tilstand paa Langfredag, da Jesus var korsfæstet, død og begravet. De vare kaldte af Herren med et helligt Kald, som havde gennemtrængt deres Hjerter, de havde vandret
15 med ham, de havde skuet alle hans store underfulde Gjerninger, de havde følt det dybe Indtryk af hans Guddomsnaade og Kjærlighed. Men nu syntes denne almægtige, hellige Kjærlighed udslukt og tilintetgjort for Stedse. Deres Herre var lagt i den Mørke Grav, og kun Verden med al sin Synd og Uretfærdighed stod tilbage for de svage Troendes Øine som et aandeligt Dødsrige, fuldt af Sorg og
20 Synd; det hellige Livs Spirer syntes visnede i Stormen, allevegne var aandelig Død og Mørke. Bitterheden og Haabløsheden føltes i deres Sjæle desto dybere og smerteligere, fordi dem havde den Lykke og Salighed i den korte Tid været forundt, at skue Lysets Aabenbarelse fra det Høie, ikke som et flygtigt Blændværk, der snart maatte ventes udslukt, men fremtrædende i al Sandhed og
25 Fylde, i Jesu Christi hellige, underfulde Liv og Vandring, som en Soel fra Gud, som en herligt straalende Soel, der varslede om evige Tider.

Midt i denne Sorg lod en Røst for de nedbøiede Disciplers Øren: Herren er
30 opstanden! — Først Englenes Røst til Kvinderne ved Graven, saa disse Kvinders
Røst til Disciplene i Jerusalem; og da de endnu neppe kunde troe Budskabet,
kom Jesus selv, den seierrigt Opstandne, traadte frem i deres Kreds i sin kjendte,
fromme, sagtmodige Skikkelse, endnu stedse fuld af Kjærlighed, fuld af Naade,
med Fredens blide Ord paa sine Læber, med Seierens lyse Straaleglands om sit
35 Hoved. Hans Opstandelse forandrede Sorg til Glæde, omstiftede den dybe,
modløse Sorg til en uforgængelig Gloede og Kraft. Gud aftørrede Graaden af
alle Ansigter; „Langfredag var en bitter Dag, men skøn var Påskemorgen." Jesu
Christi Opstandelse er nu ogsaa for Stedse det store, herlige Vidnesbyrd om, at
den gode Sag, Guds egen Sag evigt har seiret, og ikke mere kan kues eller kvæles
40 af Uretfærdighedens og Syndens Mørke; den er Vidnesbyrdet om, at Syndens
Magt og Uretfærdighedens Vælde paa Jorden er brudt og gaaer sin Undergang
og Dom imøde. Og jo større Haabløsheden, jo dybere Sorgens Mørke havde
været for Disciplenes Hjerter ved Jesu Død, desto større og frydefuldere var nu
ogsaa Glæden ved hans Opstandelse. Lad os gloedes paa denne festlige Dag ved
45 det store Seiershaab i Christo Jesu for alle Troende, og til vor opstandne Frelsers
Herliggjørelse ved Troen i vore Hjerter, endvidere betragte dette:

Den gode Sag har seiret ved Jesu Christi Opstandelse.

50

1.

Den gode Sag er Jesu Christi Sag, den helligste, retfærdigste og vigtigste Sag, der
nogensinde har været paa Jorden. Den er Guds egen Sag, hans almægtige,
underfulde Kærligheds høieste Aabenbarelse til saliggørende Naade og Frelse for
55 alle Mennesker paa Jorden, for at forløse Menneskene af al deres Nød og føre
dem salige til Hjemmet.

Vigtige Begivenheder vare skete paa Jorden før Christi Komme, og ere skete
efter den Tid. Store Omvæltninger i Riger og Lande ere foregaaede, store
60 Tildragelser ere fremtraadte og forsvundne, store Begivenheder, som have rystet
Menneskeverdenen vidt og bredt, som have sat Tusinder og Millioner i Uroe og
Bevægelse. Det vil sige, Gjentagelser og atter Gjentagelser af Omvæltning og
Forstyrrelse, af Folkestorme, af Krig og Fred; Gjentagelser og atter Gjentagelser
af Begivenhedernes Gang i Tidernes Lob fra Slægt til Slægt ere foregaaede i
65 Mængde, i det Større, som i det Mindre; thi, hvad der er en, stor og vigtig
Begivenhed for Nogle i een Kreds, kan synes ringe og ubetydelig for Andre.

Men i alle disse Verdensbegivenhedernes Strom og Bølgegang er der een Tildragelse, een Sag, som rager frem over alle andre, som det himmelhøie Bjerg hæver sin Krone op over alle Jordens Tuer: dette er Christus, Guds eenbaarne Søn, Verdens Frelser, hans Gjerning er hans Sag paa Jorden. Det er en Tildragelse, som rækker til Himlen ind i Evigheden. Den Sag er den største og vigtigste af alle jordiske Begivenheder fra denne Verdens Skabelse og indtil Dagens Ende. Alt, hvad der er skeet paa Jorden, er smaat og ringe mod denne ene store Sag, er ubetydeligt mod denne fremfor alle andre Tildragelser evigt store, evigt vigtige Sag. Den er stor og vigtig ikke for nogle faa, ikke for enkelte Folk og Riger, ikke for en enkelt Tids Mennesker, saaledes som andre Verdensbegivenheder kunne være vigtige for een Tids Mennesker men ligegyldige for de efterfølgende Slægter, thi hvad bekymre de forbigangne Verdensbegivenheder vel egentlig Menneskene nu? — men Jesu Christi Sag er af høieste Vigtighed for alle Mennesker paa Jordens hele Kreds, for al Menneskens Slægt gennem Tidernes Løb, og for Evighedens hele uendelige, grændseløse Tid.

Alle andre Tildragelser ere besmittede med Uretfærdighed og Synd; men denne ene Sag er reen, er hellig og retfærdig, som det evige Lys fra Gud, i hvem der er aldeles intet Mørke. Hvad er det, vi see i de andre store Verdensbegivenheder, som sætte Menneskenes Vrimmel i Bevægelse, som knuse Tusinder, uden uhyre store Uretfærdigheder, store frygtelige Udbrud af det Onde, som fylder Jorden med Elendighed, som fremkalder Tusinders Taarer og Smerte paa denne syndefulde Jord? Men Jesu Christi Komme, hans Gjerning og hans Sag er det evige Godes himmelrene Sag, er Lysets, Sandhedens, Hellighedens og Retfærdighedens Sag til en evig almægtig Frelse for alle Mennesker og alle Slægter paa Jorden, som ville troe og annamme Salighed i Jesu Christi Navn.

Paa Jesu Christi Sag beroede alle Menneskers evige og sande Velfærd, en heel Verdens Frelse og Forløsning fra det Onde, fra Elendighed og Jammer timeligt og evigt. Var denne Sag gaaet tilgrunde, var dens Spor bleven udflettet af Jorden, som Udsigten viste sig for menneskelige Øine ved Jesu Christi Lidelse og Død for de faa Disciples nedbøiede, sorgbetyngede Sjæle, saa havde Mørket seiret, og Fjenden med hans onde Aander kunde have istemt Frydeskrig.

Men, naar denne Sag vandt, saa var Alt vundet for Himlen og for Salighedens Rige hos Gud, og Gud, den Hellige og Retfærdige, havde sit Rige, Magt og Ære seierrigt i al Evighed.

Men Jesu Christi Sag, skjøndt den var Guds egen Sag, hans Kjærligheds og Retfærdigheds hellige Sag, kunde ikke have Fremgang eller vinde Seier

110 anderledes end under samme Vilkaar, som alt det Hellige og Retfærdige i denne syndige Verden har sin Gang, nemlig gennem Trængsel, Kamp og Strid. Fordi det var det Guddommeliges Forening med det Menneskelige, af frivillig medlidende Kjærlighed, derfor maatte den guddommelige Majestæt og Kjærlighed underkaste sig den menneskelige Naturs Nød og Trængsel. Guds

115 Kjærlighed kunde ikke seire uden ved Opoffrelse, ved det høieste Offer, som kunde bringes, ved Frembærelsen af et Offer, som var høiere og helligere end alt Jordisk og Menneskeligt, — ved Jesu Christi Opoffrelse i hans jordiske Komme, i hans Lidelse og Død. Ja, hans hele menneskelige Liv med sin Kjærlighed og Retfærdighed fra hans Fødsel i Bethlehem til Døden paa Korset under den

120 sidste Smerte var det store Offer, som fuldbyrdedes ester Guds Viisdoms evige Raad til Verdens Frelse og Saliggørelse; det var den Almægtiges Selvopoffrelse for alle Syndere paa Jorden, i Kjærlighed til den faldne Verden. For menneskelige Vine saae det ud, som om Alt var tabt i Offerstunden, som om Døden havde opslugt Livet. Jesu Fjender triumpherede, som vi veed; de

125 forseglede Graven og tænkte, at Kjæmpen nu var bunden for Evigt. Disciplene forsagede; thi deres Tro svigtede dem. Havde de havt Troe, som de jo dog kunde have havt, da de havde Jesu Ord og Forjættelser givne om Seier og Opreisning, saa havde de ikke forsaget, men vilde have biet taalmodigen med Haab. Men deres Haab var faldet. Altsaa paa den Dag, da det store Offer bragtes

130 i Døden, ved den Retfærdiges Død paa Korset under Verdens Haan og Spot, syntes det, at Alt var tabt. Men netop deri laae Seierens evige Magt, Liv af Død, Forsoningens Fuldbringelse, som blev beviist og beseglet af Guds Almagts Vælde inden føie Stund ved Opstandelsens Herlighed og Ære.

135 Jesus havde mange Gange forud varslet om Seieren, som skulde vindes efter Kampens Møie og Opoffrelsens Smerte, han havde forudsagt saavel sin Lidelse og Død, som sin Opstandelse og sin evigt aabenbarede Guddomsherlighed. Men det var ikke blevet fattet eller troet as Disciplene formedelst denes menneskelige Skrøbelighed. Det syntes dem stedse, medens Jesus vandrede med

140 dem, at den Almægtige umuligt kunde opoffres i Lidelse og Død. Dog skete det Alt, som Jesus havde forudsagt, Alt hvad der var besluttet i Guds Viisdoms Raad, hvad der ikke kunde blive anderledes, naar Synderne skulde frelses og Forsoningen for de Mange fuldbyrdes. Alt skete, som det maatte skee, Jesu Christi Lidelse og Død, Opstandelsens Seier, Offeret bragtes, og Offerets evige

Frugt blev vundet, Forsoningen for Alverdens Synd.

Ikke blot Jesus havde forudsagt dette, men længe forud var det vidnet ved de gamle Propheters Røst. Det var Altsammen ikke en tilfældig Hændelse, men
150 Guds besluttede Raad, Guds Viisdoms og Naades Vei, der gik sin Gang, som den skulde og maatte gaae gennem Trængsel og Kamp for Verdens Synders Skyld til Seier og Salighed. Trængselen mødte, Kampen blev stridt af ham, som skulde lide og kæmpe, af den Hellige og Retfærdige, som alene kunde lide og kæmpe saaledes, — og Seieren blev vundet. Den gode Sag vandt Seier. Verdens
155 Frelse blev vundet, blev stadfæstet og besejlet til Saliggjørelse for alle dem, som fra den Stund vilde høre Christi Røst og troe paa Jesum Christum i Liv og Død. Nu kunne alle Jesu sande troende Venner glædes ved deres Forlørsers Seier i Alt, vente med Haab paa Guds Børns herlige Frihed, og tillidsfulde stride den gode Strid i Prøvens Dage; thi Gud er med dem, og Gud er naadig i Jesu Christi
160 Navn.

Nu kunne de Alle fryde sig i Gud; thi Hjertets Oprigtighed, Hjertets Liv i Troe og Kjærlighed gjælder Alt for Gud. Jordisk Høihed er Intet, jordisk Rigdom og Herlighed er Intet, Hjertets Oprigtighed for Gud er Alt. Det ene Store og evigt
165 Seierrige er nu dette, at ære og elske Gud i Jesu Christi Troe, og at bringe sit Livs Offer i Herrens Tjeneste.

2.

Lad os alvorligen lægge paa Hjerte, hvad det har at betyde for os, for vort Hjertes Følelser, som vort Livs Gjerning, at vi vide dette, at den gode Sag har seiret. Med Hensyn til vor Salighedsfag, med Hensyn til vore Sjæles Frelse af Synden og vor Forløsning af al Jordens Nød, hvilket dog er det vigtigste Gode for det enkelte Menneskes eget Velfærd, saavelfom for den hele
175 Menneskeverden, med Hensyn dertil kunne nu alle troende Christne have en urokkelig Trøst og en frimodig Tillid til Guds Naade. Nu veed vi, hvor vi skulle søge, og hvorledes vi kunne faae Syndernes Forladelse, al Hjælp, al Fred, Lys i Mørket, Liv i Død, Alt af Naade for Jesu Skyld; thi han er hengiven for vore Overtrædelser og opreist til vor Retfærdiggjørelse. „Hvo vil anklage Guds
180 Udvalgte? Gud er den, som retfærdiggjør. Hvo er den, som fordømmer? Christus er jo død, ja meget mere, er opreist, og er ved Guds høire Haand, og træder frem for os." (Rom. 8, 33.). Er din Sjæl grundfæstet paa denne Salighedsklippe, saa staaer dit Huus fast i alle Storme. „Hvo skal kunne skille os

185 fra Christi Kjærlighed? Trængsel, eller Angst, eller Forfølgelse, eller Hunger, eller Nøgenhed, eller Fare, eller Sværd? i alt dette mere end seire vi ved ham, som elskede os."

Vistnok kan der i Vandringstiden møde mange Kampe og Byrder, baade
190 udvortes og indvortes, timeligt og aandeligt, for en troende Christens Sjæl; men Guds Naade i Christo er ham stedse nær, Alt kan han faae af Naade for Christi Skyld, og i Døden vinder han Himlens Glæde. Ved Troen paa den Frelser, som af sin Kærligheds Fylde har lidt og fuldbragt Offeret til Forsoning for Alle, og som derefter er herliggjort ved evig Guddomsære, ved denne Troe saae alle en
195 Christens Tanker, Følelser og Bestræbelser en dyb Grundeenhed, hans hele Liv erholder een afgjort overveiende Grundretning, nemlig at eftertrakte det ene Fornødne. Naar vi ved Troen paa Jesu Forsoningsdød og Opstandelses Kraft have vor Salighedsfag sikkert af Guds Naade, saa føle vi, at det Høieste er vundet, at alt Andet, som kan mode, er kun Smaating, saavelsom at Verdens
200 Nød og Gjenvordighed er kort, men dog tillige i sig selv nødvendigt for dem, som skulle naae Seierskronen. Saa bliver man ogsaa taalmodig og stille i alle Guds Tilskikkelser og Førelser med os; thi alle sande Christne ere villige til at bekjende, at Tugtelsen er fortjent for deres Synders Skyld, og siden den Retfærdige har lidt for Alle, kunne de Intet have med Rette at klage. Saaledes
205 faaer man ogsaa Mod til at udholde Prøvetiden, og at opoffre Alt i Herrens Tjeneste, for hans Skyld, som opoffrede sig ganske for os.

En Christen kan feile og falde; men han gaaer ikke forloren, thi han vender stedse tilbage til Gud i Jesu Christi Troe, og til Stridens Gjærning, for at kjæmpe
210 paany for Seiersklenodiet. En Christen ydmyges, ja ydmyges og bøies stedse mere og mere, indtil han bliver som Vor i Herrens Haand; men han knuses ikke, og kan ikke knuses, fordi Christi Forløsnings Trøst og Salighedens store Haab læger alle Saar. De Troende kjæmpe mod deres egen syndige Natur, mod alle Kjødets Lyster og Verdens Begjæringer, og frygte Intet uden dette alene, at
215 snyde mod Gud og tabe hans Naade. O, lad os ret erkjende, hvilken modig og kraftig Sindstilstand, under al den menneskelige Skrøbelighed, det har i Følge med sig, at troe paa Jesu Christi Forsoningsoffer ved Døden og Seier ved Opstandelsen. En Christen kan da ogsaa træde den sidste Fjende, som er Døden, imøde med Frimodighed; den timelige Død er hans Ven, som forer ham ved
220 Jesu Forløsnings Kraft til Herlighed og Glæde. Menneskene pleie ellers at sige, at Graven er stum og kold og mork. Nei, fra den Stund Jesu Christi Opstandelse lyser over Graven med sit store Vidnesbyrd, saa er Graven ikke mere stum, den

225 taler, og vidner, at ogsaa det jordiske Legeme, som smuldrer til Støv, skal
opreises af Muld i forklaret skikkelse, og gjenforenes med Sjælen til Guds
Herlighed og Ære. Gjennem Dødens Bitterhed maae vi vandre for vore Synders
Skyld, men, ved Christi Naade, — til evigt Liv og Lys. Al min Kamp og Møie
herneden er for mine Synders Skyld, men, er jeg troe og stille, saa vinder jeg
Seiren.

230

Naar nu dette ene store Fornødne er vundet og sikkert for alle troende Christne
ved Jesu Christi Død og Opstandelse, til deres evige Frelse af Guds Naade, naar
vi med denne store Tillid kunne sige: den gode Sag, det Upperste og det
Høieste, Guds Sag, hans Sandheds og Retfærdigheds hellige Sag har seiret ved
235 Jesu Christi Opstandelse, saa solger deraf tillige Forvisningen om, at enhver
anden virkelig god Sag i denne Verden, som Gud vil vedkjende sig, ogsaa har
seiret og maa seire, fremmes til sit Maal, gennem sin Kamp. Tbi enhver anden
Sandheds og Retfærdigheds Sag, enten i det Mindre eller i det Større, er
indbefattet i Guds egen altomfattende Retfærdigheds og Sandheds Sag. I enhver
240 Stilling, i ethvert Kald, hvor Mennesket arbejder, virker, kæmper, udholder,
opoffrer sig og Sit for Sandhed og Retfærdighed, af Samvittighed for Gud, der
er det en Deel af Guds egen Sag i denne Verden. Dette maa styrke Modet,
opflamme Kjærligheden til Sandhed og Ret i ethvert Forhold, hvor Guds
Forsyns Styrelse giver os vort Kald. Den mindste troe og redelige Gjerning i
245 Herrens Tjeneste, af Samvittighed for Gud, af Lydighed mod hans Villie, og for
Christi Skyld, er en Deel af Lysets evige Sag, hvis fuldkomne Seier gennem den
jordiske Strid Gud selv har beseglet og stadfæster ved Jesu Christi Opstandelse
fra de Døde; og nu gjælder det ved Guds Naade i Christo, at hvo, som er troe i
det Lidet, skal sættes over Meget, og gaae ind til sin Herres Glæde. Glæder Eder,
250 I Christne, og istemmer Fryderaab, alle Herrens Tjenere? vor Strid og Møie er
kort, vor Trængsel er let; Haabet, det store, christelige Haab opløfter Sjælen over
al sin Møie; ja ogsaa Døden er overvunden, og Christus, Guds eenbaarne Søn, er
med Seiren alle Dage indtil Verdens Ende.

255 Men enhver god Sag, som den retfærdige Gud vil vedkjende sig, enhver
Gjerning i Sandheds, Retfærdigheds og Kjærligheds Tjeneste, har stedse sin
Striid og Møie, finder sin Modstand, kræver sin Opoffrelse, kan have sin
Trængsel og sit Mørke. Naar Jesus selv, den Helligste og Retfærdigste, maatte
lide Døden paa Korset, hvad kunne vi Urene og Uretfærdige vente Andet i
260 denne syndige Verden, i syndige, skrøbelige Menneskers Kreds, hvor den kolde
Egennytte, hvor Frygt og Feighed, Falskhed og Troløshed, Forfængelighed og

Misundelse raader i saa mange Hjerter? Da udfordres Standhaftighed og Mod. Men det sande Mod, skjøndt det i visse Henseender kan kaldes en Naturgave, 265 hvormed Gud udruster nogle Mennesker fremfor andre, det sande urokkelige Mod er altid en Følge af Troen paa Gud og Christum vor Forsoner, fordi Troen gjør Sjælen stærk i Gud, Gud er med os, kæmper, virker med os ved vor Tjeneste. Vi ere skrøbelige, men Gud er stærk, og hans Kraft fuldkommes i vor Skrøbelighed. Vi staae aldrig alene eller forladte i nogen Kamp eller i nogen 270 Opoffrelse for Sandhed og Ret; almægtige Kræfter ere nærværende og omgive os med Bistand og Hjælp. Det kan behage Gud at kræve vor Opoffrelse, endog det timelige Livs Offer, men saa have jo Herrens troe Tjenere det evige Liv ivente. Jesu Disciple tabte Modet ved hans Lidelse og Død, fordi de vaklede i Troen, fordi de ikke dristigen med Sikkerhed og Tillid torde støtte sig paa hans Ord og 275 Forjættelse. De vilde see, førend de troede, derfor skjælvede de i Prøvens Stund; men efter Jesu Opstandelse, da Alt herligen var fuldbragt, og den store Seier var vunden, vaklede deres Troe aldrig mere; de vidste, at den, som det prøvede Guld, skulde blive til Lov, Priis og Ære i Jesu Christi Aabenbarelse. Men som det vederfores Disciplene, saa vedersores det alle Mennesker under deres 280 Tjeneste og Arbeide for det Sande, det Hellige og det Retfærdige, hvor Modstand møder, hvor Hindringer indtræde og Opoffrelse kræves, saasnart Troen vakler og svigter, saa bliver Alt trøstesløst; men naar Troen opliver Hjertet, naar Troen paa den guddommelige Naade der vil give os Alt i Christo, for vor Forsoners Skyld, der lever og regjerer med Faderen evindeligt, naar 285 denne Troe gennemtrænger Sjælen, da forandres Sorg til Glæde, Tvivl og Frygt til Mod og Kraft. Og, vil Gud kræve vort timelige Livs Offer, fordi hans Viisdoms Raad saaledes maa have sin Gang, saa give vi det hen villigt og gjerne, vi sige: tag kun, o Gud, det timelige Liv, thi vi eie af din Naade det evige! Amen.

290 Jesu Opstandelse, du Paaskefestens hellige Glæde, efter Lidelsens Bitterhed, efter Dødens Nat, efter Langfredags Trængsel og Mørke, træd du frem for vore Sjæle paa denne Dag med alt dit Lys, med al din Trøst, lad din Glands skinne i vore Hjerter og fylde os med Kraft til at vandre og Mod til at kæmpe for det Høieste og Bedste, og ikke at trættes i din Tjeneste, o Herre, forend vi have 295 vundet Kronen! Amen.

Kilde

Rørdam, H. C. Erindring om Krigstiden i Aaret 1848: Ni Prædikener. København: Bog- og Papirhandler C. G. Iversen (1849) Digitaliseret af Det Kongelige Bibliotek

300 **Kildetype**

Dokumentation i bogværk

Tags

Den Første Slesvigske Krig 1848-1851, Første tekstrække, Prædiken, Prædikener fra 1800-tallet, Påskedag

305

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/hans-christian-rordams-praediken-paskedag>

310

315

320

325

330

335